

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1961.

12 JUILLET 1961.

PROJET DE LOI modifiant l'article 55 du Code civil.

RAPPORT FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE (1), PAR M. HERBIET.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi qui vous est soumis est d'initiative parlementaire; c'est, en effet, Mme G. Ciselet qui, le 3 février 1960, déposait au Sénat une proposition modifiant l'article 55 du Code civil.

Le rapport fait au nom de la Commission de la Justice du Sénat, par M. Custers précise exactement l'objet de la proposition qui a été adoptée par le Sénat et amendée par celui-ci :

« L'article 55 du Code civil a trait aux déclarations de naissance au sujet desquelles il prévoit ce qui suit :

» Les déclarations de naissance, seront faites *dans les trois jours* de l'accouchement à l'officier de l'état-civil du lieu; l'enfant lui sera présenté.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Moyersoen.

A. — Membres : MM. Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Herbiet, Hermans, Lefère, Robyns, Saint-Remy, Smedts, Van Lindt. — Craeybeckx, Gruselin, Lambert, Nazé, Pierson, Mme Prince, MM. Sebrechts, Terwagne, Van Acker (F.), Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Suppléants : MM. Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Bohy, Mme Copée-Gerbinet, MM. Dejardin, Geldof, Gillis, — Janssens.

Voir :

130 (S.E. 1961) : N° 1.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1961.

12 JULI 1961.

WETSONTWERP tot wijziging van artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek.

VERSLAG NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE (1), UITGEBRACHT DOOR DE HEER HERBIET.

DAMES EN HEREN,

Het wetsontwerp dat U wordt voorgelegd gaat uit van het parlementair initiatief; het werd inderdaad in de Senaat op 3 februari 1960 ingediend door Mevrouw G. Ciselet als een voorstel tot wijziging van artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek.

Het verslag door de heer Custers uitgebracht namens de Commissie van Justitie van de Senaat omschrijft zeer duidelijk het doel van het voorstel dat door de Senaat werd aangenomen en gewijzigd :

« Artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek handelt over de aangiften van geboorten en bepaalt daaromtrent hiernavolgende bepaling :

» De aangiften van geboorte moeten *binnen drie dagen* na de bevalling gedaan worden aan de plaatselijke ambtenaar van de burgerlijke stand; het kind moet hem vertoond worden.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Moyersoen.

A. — Leden : de heren Charpentier, Cooreman, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Herbiet, Hermans, Lefère, Robyns, Saint-Remy, Smedts, Van Lindt. — Craeybeckx, Gruselin, Lambert, Nazé, Pierson, Mevr. Prince, de heren Sebrechts, Terwagne, Van Acker (F.), Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Jeunehomme, Vanderpoorten.

B. — Plaatsvervangers : de heren Fimmers, Kiebooms, Lebas, Meyers, Parisis, Servais. — Bohy, Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Dejardin, Geldof, Gillis. — Janssens.

Zie :

130 (B.Z. 1961) : N° 1.

» L'accomplissement de ces formalités comprend deux phases : tout d'abord, la déclaration proprement dite de la naissance; le contrôle de celle-ci et la rédaction de l'acte; ensuite, la signature de l'acte, en présence de deux témoins (art. 55, 56 et 57 du Code civil).

» D'après la loi actuelle, toutes ces opérations doivent avoir lieu dans un délai de trois jours, même lorsque ce délai comprend un dimanche ou un jour férié légal; ce qui a pour effet de la réduire à deux jours, voire à un seul. En aucun cas, il ne peut être prorogé.

» Quand il n'est pas possible d'observer le délai fixé, l'officier de l'état civil est obligé d'en aviser le procureur du Roi lequel saisit alors le tribunal afin de faire constater la naissance par jugement, sans préjudice du droit éventuel du procureur du Roi d'intenter des poursuites sur la base de l'article 361 du Code pénal contre les personnes qui, ayant assisté à l'accouchement ont négligé de déclarer la naissance. »

La proposition complétait l'article 55 du Code civil par l'insertion des mots : « non compris les dimanches et jours fériés », après le mot « accouchement ».

Sur la suggestion du Service de Législation du Département, le Sénat ajouta les samedis aux dimanches et jours fériés, cet élargissement de la proposition initiale présentant l'avantage de permettre — suivant le rapporteur du Sénat — la réduction du « service de garde » au strict minimum et de rendre plutôt exceptionnelle l'intervention du tribunal en cas de déclaration tardive d'une naissance ».

Votre Commission avait entamé la discussion du projet sous la précédente législature; elle en a repris l'examen après les récentes élections.

M. Lindemans avait, le 22 novembre 1960, introduit divers amendements; ils tendaient à attribuer la compétence pour recevoir la déclaration de naissance de l'enfant à l'officier de l'état-civil du lieu du domicile du père de l'enfant; il invoquait pour justifier cette modification de l'article 55 du Code civil des considérations d'ordre humain et des arguments techniques.

M. le Ministre de la Justice, se basant sur l'avis des services de son Département, demanda le rejet des amendements : en matière d'état-civil, c'est toujours l'officier du lieu où l'acte se produit qui est compétent.

L'amendement fut rejeté à l'unanimité des membres présents.

Votre Commission a également examiné un amendement de M. Pierson; celui-ci demandait la suppression de la disposition finale de l'article 55 du Code civil : « l'enfant lui (officier de l'état-civil) sera présenté ». L'auteur de l'amendement estimait inutile le maintien de cette disposition pratiquement abandonnée.

M. le Ministre demanda également à la Commission le rejet de cet amendement : l'obligation de présenter l'enfant cautionne l'authenticité de l'acte de naissance. Si, actuellement, le certificat médical remplace la présentation de l'enfant, l'officier d'état-civil a le droit de voir l'enfant. Si

» Deze formaliteiten geschieden in twee fazen : voor eerst de eigenlijke aangifte van de geboorte; de controle ervan en het opmaken van de akte; vervolgens de ondertekening van de akte in aanwezigheid van twee getuigen (art. 55, 56 en 57 van het Burgerlijk Wetboek).

» Al deze verrichtingen moeten thans binnen de bij de wet gestelde termijn van drie dagen geschieden, ook wanneer binnen deze termijn een zondag of een wettelijk erkende feestdag valt, waardoor de termijn tot twee dagen en soms slechts tot één enkele dag wordt verminderd. De termijn kan in geen geval worden verlengd.

» Kan de termijn niet worden nageleefd, dan is de ambtenaar van de Burgerlijke Stand verplicht hiervan kennis te geven aan de procureur des Konings, die dan de zaak bij de rechtbank aanhangig maakt ten einde de geboorte bij vonnis te doen constateren, onverminderd het eventueel recht van de procureur des Konings om vervolgingen in te stellen op voet van artikel 361 van het Strafwetboek tegen de personen die bij de bevalling aanwezig waren en die verzuimd hebben aangifte van de geboorte te doen. »

Het voorstel vulde artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek aan door de woorden « zondagen en wettelijke feestdagen niet medegerekend » in te lassen na het woord « bevalling ».

Ingaande op een suggestie van de Dienst van Wetgeving van het Departement, voegde de Senaat bij de zondagen en feestdagen ook nog de zaterdagen. Deze uitbreiding van het oorspronkelijk voorstel biedt inderdaad het voordeel, volgens de verslaggever in de Senaat, « dat de zgn. wacht-dienst tot een werkelijk minimum kan worden verminderd en dat de tussenkomst van de rechtbank bij laattijdige aangifte van geboorte veeleer uitzonderlijk zal nodig zijn ».

Uw Commissie had de bespreking van het ontwerp aangevat tijdens de vorige legislatuur; na de laatste verkiezingen heeft zij haar onderzoek hervat.

De heer Lindemans had op 22 november 1960 verscheidene amendementen ingediend die ertoe strekten aan de ambtenaar van de burgerlijke stand der woonplaats van de vader van het kind de bevoegdheid te verlenen de geboorteaangifte van het kind op te maken; hij verantwoordde deze wijziging van artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek op grond van overwegingen van menselijke aard en van technische argumenten.

De heer Minister van Justitie vroeg deze amendementen te verwerpen en beriep zich hiervoor op het advies van de diensten van zijn Departement : inzake burgerlijke stand is het altijd de ambtenaar van de plaats waar de handeling plaats heeft, die bevoegd is.

Het amendement werd eenparig door de aanwezige leden verworpen.

Uw Commissie heeft ook een amendement van de heer Pierson onderzocht; deze vroeg de opheffing van de laatste bepaling van artikel 55 van het Burgerlijk Wetboek : « Het kind wordt hem (ambtenaar van de burgerlijke stand) vertoond ». De auteur van het amendement oordeelde dat het nutteloos was deze bepaling, die in de praktijk niet meer nageleefd wordt, te behouden.

De heer Minister vroeg de Commissie ook dit amendement te verwerpen : de verplichting om het kind te vertonen is een waarborg voor de authenticiteit van de geboorteaakte. Indien het waar is dat het geneeskundig getuigschrift thans het vertonen van het kind vervangt,

la disposition était abrogée, la loi rendrait possible la fraude sans possibilité de contrôle par l'officier d'état-civil.

Sur la déclaration du Ministre, M. Pierson a retiré son amendement.

Le projet a été adopté à l'unanimité.

Le rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,

P. HERBIET.

Le Président,

L. MOYERSON.

heeft de ambtenaar van de burgerlijke stand het recht het kind te zien. Indien de bepaling werd opgeheven, zou de wet bedrog mogelijk maken zonder enige mogelijkheid van controle door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Na de verklaring van de Minister heeft de heer Pierson zijn amendement ingetrokken.

Het ontwerp werd eenparig goedgekeurd.

Het verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,

P. HERBIET.

De Voorzitter,

L. MOYERSON.